

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
๒๕ - ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๗ [ตอนแรก]

โดย

วันชัย ภู่งาม

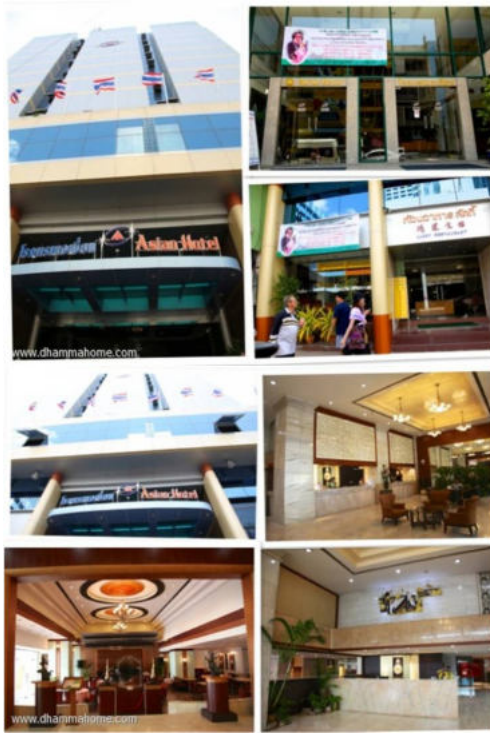
ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๒๕ - ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๗ [ตอนแรก]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากรของมูลนิธิฯ
ได้รับเชิญจากคุณพนิดา มิตรปวงชน สมาชิกชมรมบ้านธัมมะหาดใหญ่ พร้อมด้วย
สมาชิกท่านอื่น ๆ มีคุณชลธิ์ และคุณสุคันธรส ภูษลธิ์ เป็นต้น เพื่อสนทนาธรรมที่
โรงแรมเอเชีย หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

เมื่อข้าพเจ้าได้ทราบข่าว ก็ตกใจที่จะติดตามท่านอาจารย์ไปหาดใหญ่ในคราวนี้ด้วย ข้าพเจ้าไปเที่ยวได้ครั้งสุดท้าย เมื่อราวสิบกว่าปีที่แล้ว หาดใหญ่ในความคิดความจำจึงเลือนราง จำได้ว่าสำหรับตนเอง การเดินทางไปเที่ยวภาคใต้ดูไกลและเหนื่อยล้ำ ทั้งด้วยการนั่งรถทัวร์ หรือการขับรถไปเอง แม้ว่าลึก ๆ แล้ว เคยคิดว่าอยาก

ขับรถไปเที่ยว ไล่เรียงไปตามจังหวัดต่าง ๆ อีกสักครั้ง ก่อนที่จะหมดแรงขับรถทางไกล ด้วยเหตุเพราะความหนุ่มเหลือน้อยเต็มที จึงต้องอาศัยกำลังใจอย่างเต็มที่จะเป็นได้ เมื่อทราบข่าวว่าคุณโก (พนิดา มิตรปวงชน) ได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์ เพื่อไปสนทนาธรรมที่หาดใหญ่ จึงรู้สึกตื่นเต้น มีกำลังใจขึ้นมาทันที

เมื่อคุณโกโทรมาขอรูปภาพท่านอาจารย์เพื่อนำไปทำแผ่นป้ายโฆษณา ก็ได้คัดเลือกรูปภาพส่งไปเพื่อให้คุณโกเลือก และได้เรียนคุณโกว่าจะขับรถไปเองล่วงหน้าราวสามวันโดยแวะพักค้างคืนในระหว่างทาง

ขอความกรุณาคุณโกจองที่พักที่หาดใหญ่ ที่จัดสนทนาธรรมไว้ให้ด้วย จำนวนสองห้อง เพราะข้าพเจ้าเดินทางไป ๕ คน พร้อมกับคุณภรรยา ลูกสาวคนเล็ก และคุณพ่อตา กับคุณแม่ยาย ซึ่งสำหรับคุณแม่ยายนี้ มีเรื่องเล่าให้ทุกท่านฟังเล็กน้อยว่า ได้เคยพาท่านทั้งสองไปฟังธรรมที่มูลนิธิฯ เมื่อหลายปีก่อน เมื่อกลับมา ท่านบอกว่า ฟังไม่รู้เรื่อง ข้าพเจ้าก็ไม่เคยรบเร้าท่านให้ฟังอีกเลย ต่อมาท่านแจ้งว่าท่านเห็นท่านอาจารย์ทางทีวีช่อง TNN ท่านจึงติดตามดู ยิ่งพบว่าข้าพเจ้าหรือภรรยาและลูกสาวด้วยยิ่งชอบ จึงมักติดตามดูบ่อย ๆ จนข้าพเจ้าเคยมาเล่าติดตลกให้สหทัยธรรมที่มูลนิธิฯ ฟังว่า คุณแม่ยายของข้าพเจ้าชอบตามดูลูกเขย ลูกสาว ใน TNN (คงไม่ได้จะฟังท่านอาจารย์)

เมื่อท่านทั้งสองทราบข่าวการเดินทางไปหาดใหญ่ ก็แจ้งว่าจะขอไปด้วย ข้าพเจ้าจึงบอกว่า เมื่ออยู่ที่หาดใหญ่ เวลาสนทนาธรรมข้าพเจ้าต้องทำงาน ไม่สามารถ

พาไปเที่ยวได้ ท่านต้องไปเที่ยวเอง คำตอบที่ท่านตอบ ทำให้ข้าพเจ้าดีใจ คือ ท่านบอกว่า อะไร ไปก็ต้องไปฟังท่านอาจารย์ด้วยสิ ไม่ใช่ไปเที่ยวอย่างเดียว เมื่อเล่าให้คุณภรรยาฟัง คุณภรรยาก็บอกว่า หลัง ๆ มาเนี่ย อาม้าบอกว่าเริ่มเข้าใจบ้างแล้ว วันก่อนโน้น ท่านอาจารย์พูดเรื่องบุญ เรื่องบาป ก็เริ่มเข้าใจความปรุงแต่งของธรรมะ เมื่อเหตุแลปัจจัยถึงพร้อม ก็เป็นไปเองอย่างวิจิตร สำหรับเราเองก็ทำความเกื้อกูลแก่บุคคลได้ตามควรแก่กาล ไม่ใช่ด้วยความติดข้อง ด้วยความต้องการ แต่ด้วยความเข้าใจ ที่ถูกต้อง ความเข้าใจธรรมะแม้เพียงน้อยนิด ในขณะแรกที่เริ่มเข้าใจนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่มีความหมายยิ่งแก่บุคคลอย่างประมาณมิได้เลย สำหรับการได้เกิดมาครั้งหนึ่ง กับอัฐภาพความเป็นมนุษย์ที่แสนยากในสังสารวัฏฏ์

ส่วนบุตรคนโตยังมารดาบิดาผู้ไม่มีศรัทธา ให้สมาทานตั้งมั่นในศรัทธาสัมปทา ยังมารดาบิดาผู้มีความตระหนี่ให้สมาทานตั้งมั่นในจาคสัมปทา ยังมารดาบิดาผู้ทราบบัญญาให้สมาทานตั้งมั่นในปัญญาสัมปทา ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ด้วยเหตุมีประมาณเท่านี้แล การกระทำอย่างนั้นย่อมชื่อว่าอัมบุตรนั้นทำแล้ว และทำตอบแทนแล้วแก่มารดาบิดา.

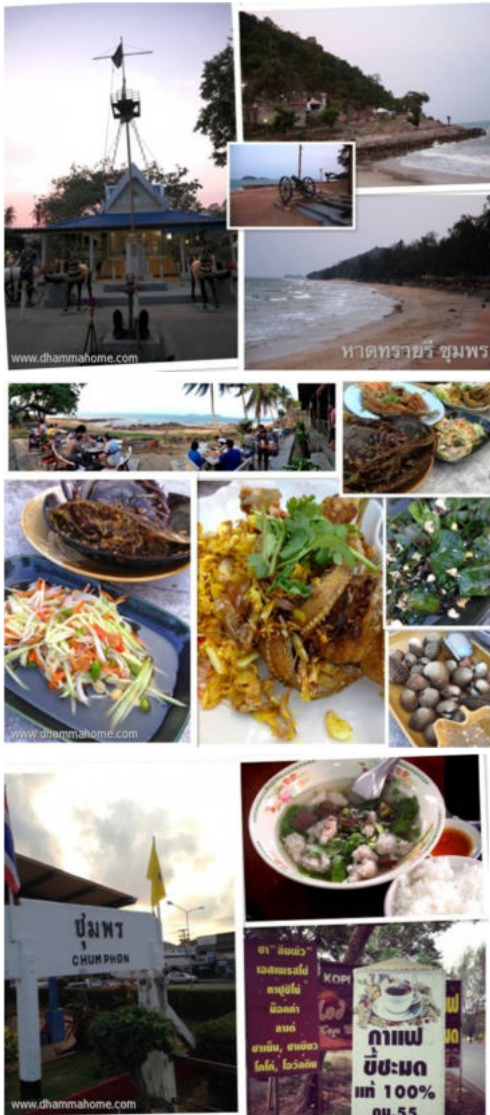
พระสูตรตันตปิฎก เอกนิบาต-ทุกนิบาต เล่ม ๑ ภาค ๒ หน้า ๓๕๘

ทราบว่ามีการเดินทางไปของคณะ
ในสองแบบ คือ คณะของท่านอาจารย์
เดินทางไปโดยเครื่องบิน ในวันที่ ๒๕
มีนาคม ถึงหาดใหญ่ราว ๑๒.๐๐ น และ
คณะฯ ของรถตู้ของมูลนิธิฯ ที่ไปพร้อม
อุปกรณ์การบันทึกวิดีโอรายการบ้านธัมมะ
ซึ่งจะเดินทางไปถึงหาดใหญ่ในตอนเย็น
ของวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๗ ส่วนคณะ
ของข้าพเจ้าเดินทางไปล่วงหน้าก่อนถึงสาม
วัน โดยเดินทางไปในวันเสาร์ที่ ๒๒
มีนาคม ปลายทางแรก คือไปพักค้างคืนที่
จังหวัดชุมพร โดยมีระยะทางจากกรุงเทพฯ

ถึงชุมพร ราว ๔๖๓ กิโลเมตร กว่าจะหลุดออกไปจากถนนพระราม ๒ ได้ ก็ใช้เวลาไป
มาก ด้วยมีฝนตก และมีอุบัติเหตุตลอดทาง รถติดมาก ที่คิดว่าจะไปถึงชุมพรได้ในเวลา
บ่ายอ่อน ๆ ก็ไม่ได้เป็นไปอย่างที่คิดไว้เลย ที่เคยคิดหวังไว้สวยงาม เมื่อไม่เป็นอย่างที่
คิดที่หวัง จะเดือดร้อนไหม? หรือว่าอะไรจะเกิดก็เกิด ก็เป็นไป ไม่ใช่ด้วยคำพูด ที่พูด
ตาม ๆ กันมา แต่เข้าใจ เข้าใจถึงความเป็นอนัตตา ความไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชา
ของธรรม มันคงขึ้น ในความจริงของธรรม ที่เป็นไปตามเหตุ ตามปัจจัย มันคงขึ้น
มันคงขึ้น ๆ ๆ

ไหน ๆ ก็เสียเวลาไปกลับ ถึง ๗ วัน
ก็ขออนุญาตนำภาพมาเป็นของฝากทุก ๆ
ท่านด้วย แม้ว่าท่านไม่ได้ไป ก็ได้เที่ยว ได้
เห็นทางภาพ และคำบรรยายเล็ก ๆ น้อย
นะครับ

อย่างที่ได้เรียนแล้ว เมื่อเริ่มเข้าใจ
ย่อมเป็นผู้ที่มั่นคงขึ้น ในความลึกซึ้งของแม่
คำว่า อบรมเจริญปัญญา เป็นปกติ ใน
ชีวิตประจำวัน ที่ท่านอาจารย์กล่าวเสมอ
ตลอดมา ชีวิตของผู้ศึกษาธรรมเป็นชีวิตที่
เป็นปกติ ไม่ใช่ชีวิตที่ผิดไปจากปกติเลย
แต่เมื่อเข้าใจขึ้น ธรรมะนั้นเอง ย่อมขัด
เกลาให้ชีวิตดีขึ้น งามขึ้น ด้วยความเข้าใจ
นั้น หามีผู้ใดไปปฏิบัติสิ่งใด ด้วยความเป็น
ตัวตน ด้วยความติดข้องต้องการไม่ ความ
มั่นคงขึ้นในธรรม และ "คำ" ที่เก็บไว้ แนบ
แน่นมั่นคงในหทัยนั้นจะเป็นเหตุเป็นปัจจัย
ให้บุคคลมีการคิด พิจารณา ไตร่ตรอง ใน

ธรรมทั้งหลาย ด้วยความเป็นปกติ ในขณะที่เห็น ขณะที่ได้ยิน ในขณะที่เรื่องราวต่าง ๆ
เกิดขึ้นเป็นไป ในขณะนั้นเอง!!! ไม่มีใคร ผู้ใด ไปปฏิบัติสิ่งใด ต่างหากอีก จากความเป็น
ปกติ ในปัจจุบันขณะนี้ เข้าใจธรรม คือ เข้าใจขณะนี้!!! เดียวนี้!!! เข้าใจว่าอะไร? ก็
เข้าใจว่า ทั้งหมดเป็นแต่ธรรม ที่เกิดขึ้นตามเหตุตามปัจจัย และดับไป ทุก ๆ ขณะ ไม่มี
เรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เลย

จากชุมพร เราเดินทางต่อไปยัง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอันดับถัดไป ด้วย
ระยะทางสั้น ๆ เพียง ๑๙๓ กิโลเมตร เป็น
การเดินทางที่สบาย ๆ สดชื่นด้วยดอกไม้ข้าง
ทางที่สวยงามมาก ระหว่างทาง เราแวะ
นมัสการพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร อัน
เป็นสถานที่เก่าแก่ พระบรมธาตุไชยา เป็นที่
บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระอรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้า สร้างขึ้นในสมัยอาณาจักร

ศรีวิชัยราว ๑,๒๐๐ ปีมาแล้ว องค์พระเจดีย์แต่เดิมชำรุด และหักโค่นลงมาถึงคอระฆัง
แต่ได้รับการบูรณะใหม่ในสมัยรัชกาลที่ ๕

เราเมื่อนัดกับเพื่อนที่สุราษฎร์ธานี บ้านเธอทำสวนยางและกิจการส่งอาหารทะเล
ไปกรุงเทพฯ อยู่ที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ แต่ไปแต่งงานและมีบ้านอยู่ใกล้ ๆ บ้านของ
ข้าพเจ้าที่กรุงเทพฯ ตอนนี้ปิดเทอมจึงพาลูกชายสองคน ลูกสาวคนเล็กแบบเบาะอีกคน

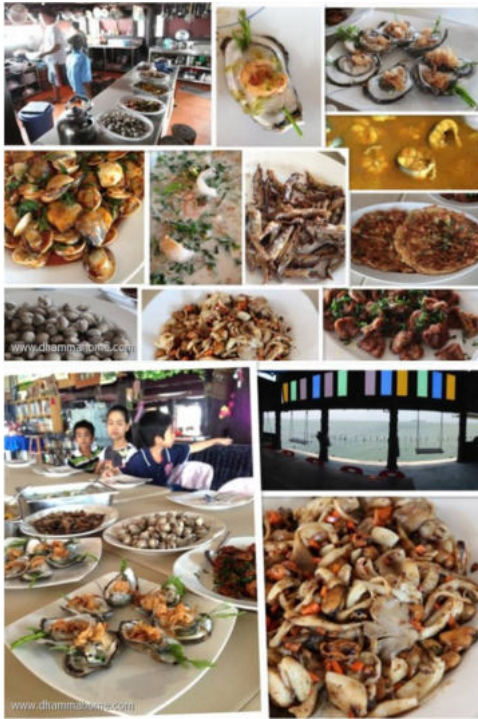
หนึ่งมาเที่ยวบ้านคุณยาย เธอบอกจะพาลงเรือออกไปทานอาหารกลางวัน ที่ฟาร์มหอยนางรมของญาติกัน ที่กลางทะเลอ่าวไทย เราไปดูด้วยกันนะครับ เพราะมือเพียงนี้ กว่าจะได้รับประทาน เวลาที่ล่องเลยเข้าไปเกือบบ่ายสามโมงแล้ว เพราะเหตุว่า หลงทางกันด้วยความเข้าใจผิดทางการสื่อสารและคำอธิบายหนทาง ทำให้คิดว่า นี่ขนาดเพียงถนน

หนทาง ที่ดูแล้วไม่น่าจะยากในการเข้าใจตรงกัน ด้วยต่างคนต่างก็คิดเอาเอง เข้าใจเอาเองว่าอีกคนจะเข้าใจเหมือนที่ตนคิด นี่เป็นตัวอย่างของความคิดเอาเอง เหมือนที่ท่านอาจารย์มักกล่าวเตือนเรื่องธรรมะคิดเอง จึงเดือดร้อน เสียเวลาขนาดนี้ หากความเข้าใจพระธรรม ความจริงที่ทรงตรัสรู้ และได้ทรงมีพระมหากรุณาแสดงไว้โดยละเอียด จะยากยิ่งขนาดไหน เทียบกันไม่ได้เลย และคิดเองไม่ได้ ต้องฟังจากผู้รู้เท่านั้น ความไม่รู้หนทาง ความหลงทาง จึงยังผลให้บุคคลหลงวนเวียนอยู่ในสังสารวัฏฏ์นี้ วนเวียนอยู่กับความสุข และความทุกข์ อย่างไม่มีวันจบสิ้น เดือดร้อน ดิ้นรนสิ้นกาลนาน

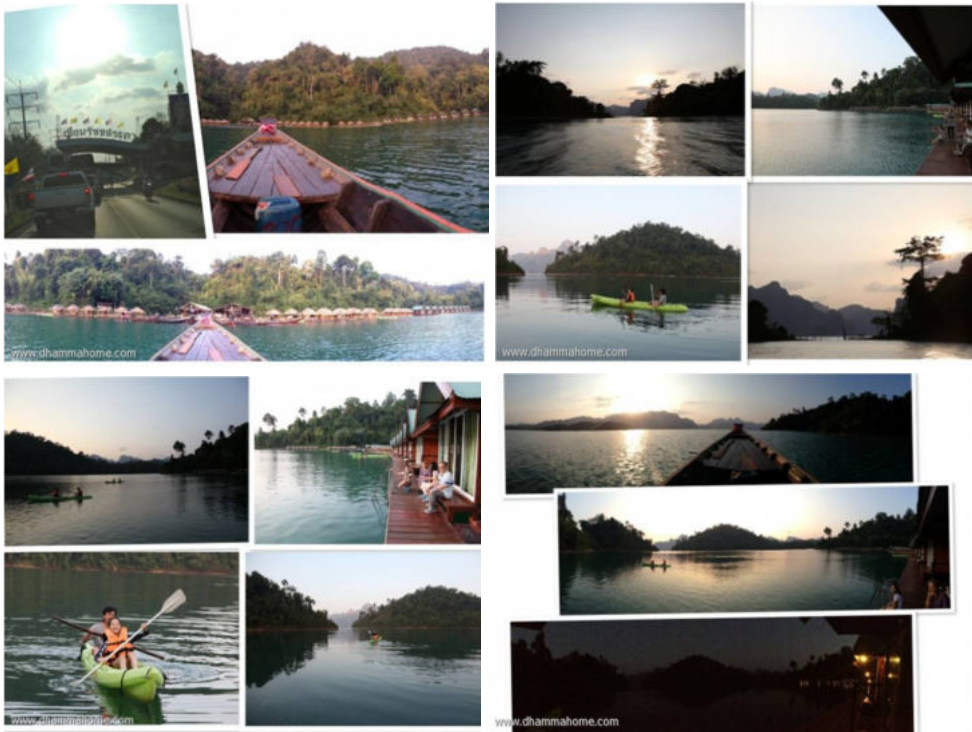
ที่นี่เป็นฟาร์มหอยนางรม และหอยแครง ที่ทำเป็นฟาร์มสเตย์ ไว้ให้บริการนักท่องเที่ยวซึ่งสามารถมาพักค้างคืนได้กลางทะเล หรือเพียงมาเพื่อรับประทานอาหารแล้วกลับก็ได้โดยมีอาหารทะเลสด ๆ โดยเฉพาะหอยนางรมสดและตัวใหญ่มากไว้บริการครับ

หลังจากรับประทานเสร็จ คุณพ่อตาก็พูดถึงเชื่อนเขียวหวาน หรือเชื่อนรัชชประภา ที่หลายคนเรียกว่า กุ้งหลินเมืองไทย ตั้งอยู่ที่อุทยานแห่งชาติเขาสก สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นทะเลสาบเหนือเขื่อน ที่มีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก และมีแพพักเหนือเขื่อนไว้บริการด้วย เป็นสถานที่หนึ่งในใจของข้าพเจ้าเลยทีเดียว ที่อยากจะได้ชม แต่ไม่ได้อยู่ในรายการที่คิดไว้ เพราะเข้าไปดูราคาแพคเกจต่อหัวแล้ว รู้สึกว่าแพงไปและไม่คุ้มที่ต้องพักแล้วเดินทางต่อทันทีในเช้าวันรุ่งขึ้น จึงจองที่พักในตัวเมืองสุราษฎร์ไว้ก่อนมา แต่ในที่สุด

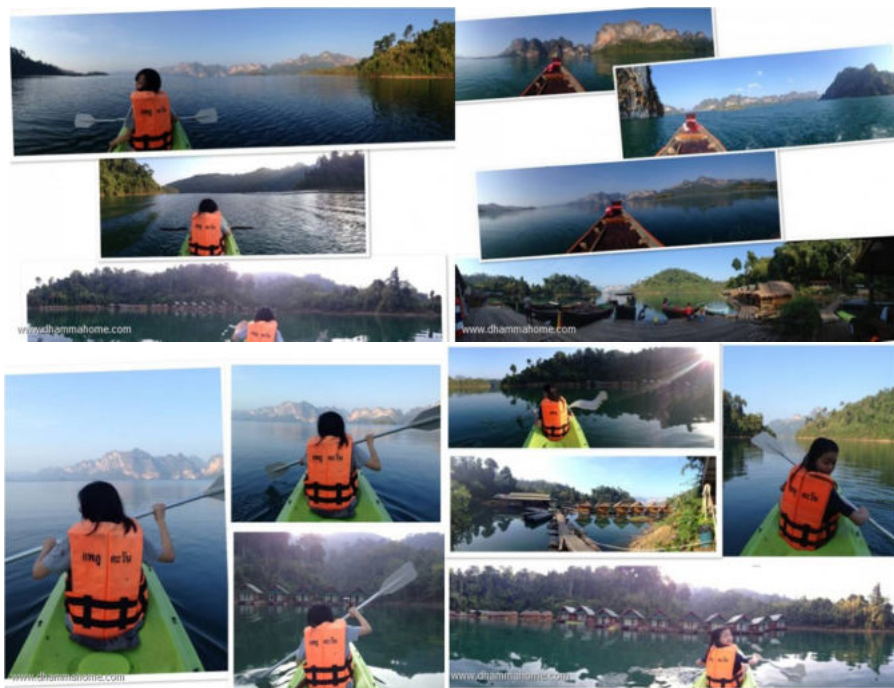
ความฝันของข้าพเจ้าก็เป็นจริง เราเดินทางลงเรือเพื่อเข้าสู่แพพักในตอนใกล้ค่ำท่ามกลางทิวทัศน์ที่สวยงามมากครับ

ความเป็นอนัตตา ไม่อยู่ในอำนาจ
บังคับบัญชาของธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปนั้น
แสดงให้เห็นอยู่ โดยตลอดเวลา แม้การจะได้
เห็นสิ่งใด พบสิ่งใด ในทุก ๆ ขณะนี้ หาได้
เป็นไปอย่างที่ต้องการไม่ แต่หากเมื่อมีเหตุ
ปัจจัยที่ถึงพร้อม การได้เห็นในสิ่งที่อยากเห็น ก็
มีปัจจัยเกิดขึ้น ไม่เป็นไปเพราะความอยาก
ความติดข้อง บุคคลจึงมั่นคงขึ้นในกรรมและ
ผลของกรรม ในขณะนี้เอง สิ่งที่ปรากฏเฉพาะ
หน้า ในขณะนี้ เมื่อจะได้เห็น ถึงเวลาก็จะได้
เห็นเอง เมื่อจะไม่ได้เห็น แม้มีความอยากเห็น

มากมายก็อาจจะไม่ได้เห็น เมื่อเข้าใจขึ้น มั่นคงขึ้น ความเดือดร้อนใจ จากความติดข้อง
ต้องการ ก็มีน้อยลง ไม่เป็นผู้ที่เดือดร้อน ดันรน และทุกข์ใจ ตามกำลังของความเข้าใจที่
ได้สะสมมา ทุกคนปรารถนาความสุข แต่ความสุขที่แท้จริง คือ ความเข้าใจพระธรรม
เข้าใจธรรมะ คือ ขณะนี้ เพราะทุกสิ่งที่กำลังปรากฏอยู่ในขณะนี้ เป็นธรรมะ เป็นอนัตตา
บังคับบัญชามิได้ ไม่อยู่ในอำนาจของใคร และหาใช่ความเป็นตัวตน สัตว์ บุคคล ใดไม่
เป็นแต่ธรรม ที่ปรากฏ เกิดขึ้น ตามเหตุตามปัจจัย แล้วดับไป ไม่กลับมาอีกเลย

นาวาสูตร (ว่าด้วยอุปมาเหมือนเรือข้ามฝั่ง)

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า

ผู้ใดขึ้นสู่เรือที่มั่นคง มีพายและถ่อพร้อมมูล ผู้นั้นรู้อุปมาในเรื่อนั้น เป็นผู้มีความฉลาด พึงช่วยผู้อื่น แม้จำนวนมากในเรื่อนั้นให้ข้ามได้ แม้ฉันใด ผู้ใดไปด้วยมรรคญาณ ทั้ง ๔ อบรมตนแล้ว เป็นพหุสูต ไม่มีความหวั่นไหว เป็นธรรมดา ผู้นั้นแล้วรู้ชัดอยู่ พึงยังผู้อื่น ผู้ตั้งใจสดับ และสมบุรณ์ด้วยธรรม อันเป็นอุปนิสัย ให้เพ่งพินิจได้ ฉะนั้น เพราะเหตุนั้นแล บุคคลควรคบสัปปุรุษผู้มีปัญญา ผู้เป็นพหุสูต บุคคลผู้คบบุคคลเช่นนั้น รู้ชัดเนื้อความแล้ว ปฏิบัติอยู่ รู้แจ้งธรรมแล้ว พึงได้ความสุข.

จบนาวาสูตรที่ ๘

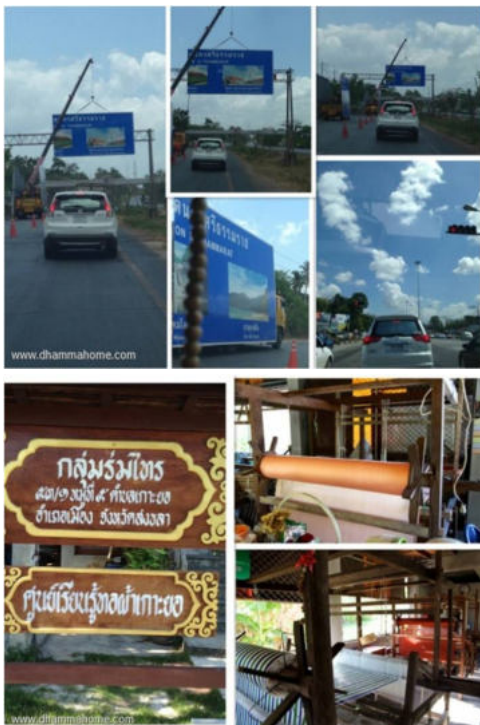
พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย สุตตนิบาต เล่ม ๑ ภาค ๖ หน้า ๒๖๐

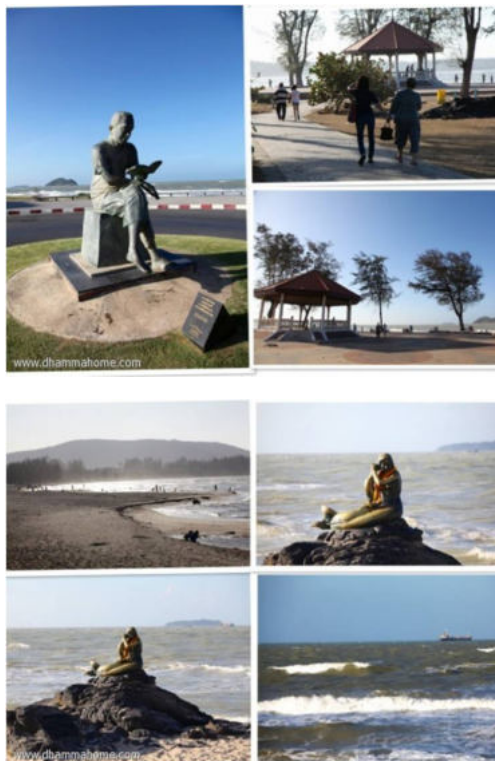

เช้าของวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗ หลังอาหารเช้า เราเดินทางสู่อำเภอ หาดใหญ่ ผ่านจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยไม่ได้แวะเยี่ยมเยือนสถานที่ใด ๆ เลย ถึง จังหวัดสงขลา เราแวะเยี่ยมชมสะพานติณสูลานนท์ และ ข้ามไปเกาะยอที่มีการทอดผ้าที่

ขึ้นชื่อว่ามีฝีมือการทอด มีความละเอียด ดงามมาก แวะถ่ายรูปกับนางเงือก ที่ หาดสมิหลา เดียวจะหาว่ามาไม่ถึงสงขลา และเพื่อกันลิ้ม ทั้ง ๆ ที่เห็นแล้วก็ลิ้ม แต่ก็ยัง อยากเห็นโน้น เห็นนี้ ท่านอาจารย์กล่าว เตือนบ่อย ๆ ว่า ขณะนี้หวังอะไร? หวังเห็น ก็เห็นแล้ว หวังได้ยิน ก็ได้ยินแล้ว หวังลิ้มรส ก็ได้ลิ้มแล้ว แต่ก็ยังหวังอีก ไม่เคยขาด ความหวังเลย เห็นแล้วก็อยากเห็นอีก ต่อไป ไม่รู้จบ

จากสงขลาไปหาดใหญ่ ระยะทางเพียงราว ๒๗ กิโลเมตร เท่านั้น แต่ก็เช่นเคย กว่าข้าพเจ้าจะหาทางไปยังโรงแรมที่พักได้ ก็ใช้เวลาหลงอยู่พักใหญ่ เป็นธรรมดาของคนที่ไม่เคยมา (ด้วยตัวเอง) ย่อมหลงได้เป็นธรรมดา ถึงจะมีแผนที่ แต่แผนที่กับของจริง ก็ต้องเห็นด้วยตา เทียบเคียงกันบ่อย ๆ กว่าจำได้มั่นคงขึ้น ก็ได้เวลากลับเสียแล้ว หากอยู่ต่ออีกสองสามวัน มีความจำมั่นคงขึ้น คงไม่หลงมากเท่าเดิม เราเดินทางถึงโรงแรมที่พักในเวลาใกล้ค่ำ พบคุณโก๋พอดี พร้อม ๆ

กับอาจารย์ธีรพันธ์ คุณคำปั่น และทีมงานถ่ายวิดีโอที่มาดูสถานที่ ที่จะทำการสนทนาธรรม ในป่าวันรุ่งขึ้น

โรงแรมที่พักสะอาด สะดวกสบาย
มากครับ อยู่ใกล้ตลาดกิมหยง แหล่งช้อปปิ้ง
ชื่อดังเพียงเดินไม่กี่ก้าวก็ถึง ที่จอดรถมีน้อย
แต่คุณโก๋ก็กรุณาแจ้งทางโรงแรมให้จัดที่
จอดไว้ให้ กราบขอบพระคุณมากครับ และ
ขอกราบอนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณโก๋

เป็นอย่างยิ่ง ใครเลยจะรู้ว่า ในชีวิตหนึ่ง ท่านจะได้มีโอกาสจัดการสนทนารธรรมขึ้นที่
หาดใหญ่นี้ซึ่งเป็นการจัดเป็นครั้งแรกด้วย เปรียบเสมือนการสร้างบ้านหลังใหม่ของท่าน
อัมมะที่นี้ ที่ภาคใต้ของประเทศ ซึ่งแทบไม่น่าเชื่อว่า จะมีผู้ที่ติดตามรับฟังท่านอาจารย์
มานานแล้ว มีจำนวนมากมายหลายท่าน รวมถึงมีท่านผู้สนใจที่ได้เห็นป้ายโฆษณา
มาร่วมฟังด้วย

ในตอนเช้า เราออกไปรับประทานอาหารเช้าตามร้านที่มีการแนะนำ หาดใหญ่ มี
ร้านอาหารอร่อย ๆ ที่มีชื่อเสียงมากมาย ในตอนเช้า จะมีรถทัวร์นำนักท่องเที่ยว ซึ่ง

โดยมากเข้าใจว่ามาจากมาเลเซียและจีน ทั้งที่มาทั้งทัวร์และขับรถมาจากมาเลเซีย มา
รับประทานอาหารเช้าเป็นจำนวนมาก เน้นร้านอาหารชื่อดังต่าง ๆ เลยครับ

หลังรับประทานอาหารเช้า เรามีเวลา
ครึ่งวันเช้าเพื่อเที่ยวเมืองหาดใหญ่ เราจึง
เดินทางไปขึ้นกระเช้าลอยฟ้าที่เชื่อม
ระหว่างยอดเขา ที่สวนสาธารณะเมือง
หาดใหญ่ ชมตัวเมืองหาดใหญ่ จากบน
ยอดเขา และถ่ายภาพสวย ๆ มาฝากทุก ๆ
ท่าน จากนั้นกลับมาที่โรงแรมแล้วเดิน
ไปซื้อป๊อปปิงที่ตลาดกิมหยง ก่อนที่จะไปรอรับ
คณะของท่านอาจารย์ที่สนามบิน ในเวลา
ประมาณ ๑๒.๐๐ น.

การสนทนาธรรมที่หาดใหญ่นี้ เป็นช่วงเวลาที่ยอดเยี่ยมครั้งหนึ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ด้วยกุศโลบายของคุณโก๋ พนิดา มิตรปวงชน และด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของคู่สามีภรรยาที่น่ารักมาก คือ คุณชลธิ์ และคุณสุคันธรส ภูษลธิ์ ข้าพเจ้าเคยพบท่านติดตามท่านอาจารย์ไปในที่ต่าง ๆ ทั้งที่อินเดีย และที่สวนผึ้งราชบุรี คุณชลธิ์มีเพื่อนเป็นนักจัดรายการวิทยุที่หาดใหญ่ จึงขอให้ช่วยประชาสัมพันธ์ การจัดการสนทนาธรรมในครั้งนี้ ขอกราบอนุโมทนาครับ

อย่างที่ได้อธิบายให้ทราบแล้ว ถึงเวลาที่แสนประเสริฐของการเกิดขึ้นของการสนทนาธรรมที่ภาคใต้ ที่หาดใหญ่เป็นครั้งแรก การสนทนาธรรมในวันแรกจึงเป็นวาระที่ท่านอาจารย์ให้ความเมตตา เกื้อกูล แก่ผู้ร่วมฟังเป็นอย่างมาก เป็นความที่ไพเราะจับใจ ข้าพเจ้าทั้งสองวัน ที่ได้มีโอกาสอยู่ร่วมฟังการสนทนา กล่าวคือ ข้าพเจ้าอยู่ร่วมฟังการสนทนาในบ่ายวันแรก และครึ่งวันเช้า ของวันที่ ๒๖ มีนาคม ก่อนขับรถเดินทางกลับเพื่อแวะพักระหว่างทาง ไม่ให้ระยะทางในการขับรถยาวนานไป จนทำความลำบากแก่ตน และท่านผู้น้อย ผู้ใหญ่ ที่ร่วมเดินทางรอนแรมกันมามากจนเกินไป

ข้าพเจ้าแบ่งกะพักออกเป็นสองตอน คือจากการสนทนาธรรมในวันแรกตอนหนึ่ง

ในเช้าของวันที่ ๒ อีกตอนหนึ่ง ด้วยมีความไพเราะ และเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาสมควรที่จะบันทึกไว้เป็นประวัติอย่างครบถ้วน สมบูรณ์เท่าที่จะกระทำได้นะครับ

ท่านผู้จัดได้เตรียมการ เตรียมสถานที่ไว้อย่างเรียบร้อยสวยงามมาก มีการเชิญให้ผู้เข้าร่วมฟังการสนทนาธรรม ลงชื่อ และเบอร์โทรศัพท์ไว้เพื่อการติดต่อกัน หนังสือที่คุณคำปั่นนำไปแจก ก็ได้รับความสนใจมาก แผ่นเอ็มพีสามที่นำไปบริการก็เช่นกัน ข้าพเจ้านับดูแล้ว มีผู้ลงชื่อไม่รวมกลุ่มของท่านผู้จัด ในวันแรกนี้ ถึงราว ๓๐ ท่านทีเดียว นี่นับเฉพาะท่านที่อยู่ทางภาคใต้นี้เท่านั้นนะครับ ไม่นับท่านที่มาจากกรุงเทพฯ

อันดับต่อไป ขอนำความการสนทนาในช่วงแรก ของการสนทนาในวันนั้น เป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง ครั้งแรกของเสียงพระธรรม ณ ดินแดนภาคใต้ของไทย ที่แม้จะมีเสียงของพระธรรมที่ท่านอาจารย์บรรยาย ส่งมาทางวิทยุกระจายเสียงนานหลายสิบปีแล้ว แต่ครั้งนี้เป็นครั้งแรก ที่ท่านอาจารย์เดินทางมาด้วยตัวของท่านเอง จึงขอนำความที่ไพเราะอย่างยืงนั้นมาฝากทุกท่านในตอนแรกนี้ ดังนี้ครับ

ท่านผู้ฟัง :

กราบอาจารย์ที่เคารพครับ ผมฟังธรรมะจากอาจารย์มา ยาวนานตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ ตอนนั้น ไปบวชเรียนเข้าพรรษา เป็นข้าราชการลาบวช ได้ฟังมหาสติปัฏฐานสูตรที่เป็น ประมาณ ๒๐ ม้วน ฟังสลับกัน มีพระอยู่ ๑๓ รูป ตอนนั้น และในจังหวะนั้นก็ได้เล่าเรียนอภิธรรมแบบพื้นฐานเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปด้วย ท่านพระอาจารย์ก็แนะนำว่า เริ่มจากตรง นี้ เริ่มจากมหาสติปัฏฐานสูตรของท่านอาจารย์สุจินต์ ใน ขณะเดียวกัน ก็มีญาติโยมมาสอนอภิธรรมด้วย ก็ถือว่า เป็นโอกาสเหมาะ จนถึงปัจจุบัน ทำให้เข้าใจ ถึงแม้ว่าจะ ไม่มากมายนัก วันนี้ขอโอกาสกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์ครับ ยังไม่มีอะไรจะถามก่อนครับ

ท่านอาจารย์ : ก็ขออนุโมทนานะคะ แล้วก็ดีใจจริง ๆ ที่มีโอกาสได้มาที่ หาดใหญ่ แล้วก็ได้พบหลายท่าน ซึ่งตอนที่อยู่กรุงเทพฯ ก็ไม่ทราบว่าจะมีผู้สนใจที่นี้หลายท่าน จนกระทั่งคุณโก ได้จัดการสนทนาธรรมก็ได้พบว่า หลายท่านได้ฟังมาแล้ว หลายปีคะ ถึงเท่าไรคะ เมื่อคืนนี้?

ท่านผู้ฟัง : ๒๕๓๒ ครับ

ท่านอาจารย์ : ๒๕ ปี

ท่านผู้ฟัง : ๒๕ ปี แล้ว ความก้าวหน้ายังไม่มากมายเท่าไรนัก ยัง คลานเตาะเตาะไปเรื่อย ๆ

ท่านอาจารย์ : ถูกต้องค่ะ อันนี้ถูกต้องนะคะ เพราะเหตุว่า ยิ่งฟัง ยิ่ง เข้าใจ ยิ่งรู้ว่า ลึกซึ้ง ถ้าคนที่ฟังแล้ว คิดว่า ใกล้เคียงพระ นิพพานนั้นนะ ผิดแน่นอน เพราะเหตุว่า พระธรรม เป็น สิ่งที่ แม้กำลังมีเดี๋ยวนี้ แต่ถ้าพระผู้มีพระภาคฯ ไม่ทรง บำเพ็ญพระบารมี ไม่ทรงตรัสรู้ ใครจะรู้ความจริง ของสิ่ง ซึ่งขณะนี้ กำลังปรากฏ แล้วก็หมดไป เร็วมาก สุดท้ายจะ ประมาณได้ ไม่ทันที่ใครจะคิด ใครจะไตร่ตรอง ธรรมะนั้น ก็หมดไปแล้ว

...เพราะเหตุว่า ถ้าไม่มีการได้ยินได้ฟังมาเลย จะไม่สนใจเลย เพราะว่า เป็นสิ่งที่ยาก และดูเป็นธรรมดา แต่ความลึกซึ้ง น่าอัศจรรย์อย่างยิ่งว่า เวลาที่ได้เข้าใจพระธรรมแล้ว จะเห็นพระปัญญาคุณว่าละเอียด แล้วก็ไม่มีใครสามารถที่จะกล่าวหรือแสดงความจริงของสิ่งที่กำลังเป็นอย่างนี้ ในขณะนี้ ได้ เพราะฉะนั้น ก็เป็นเรื่องที่สะสมการได้ยินได้ฟัง จากการที่เคยมีศรัทธา เคยได้ยิน ได้ฟังมาแล้ว ในชาติก่อน ๆ ซึ่งจะเป็นใคร เมื่อไหร่ก็ไม่รู้ ในสังสารวัฏฏ์ที่ยาวนาน แม้แต่ชาติต่าง ๆ บุคคลในครั้งนั้นก็ได้มาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นท่านพระอานนท์ เป็นท่านพระสารีบุตร ซึ่งก่อนนั้น ก็เหมือนคนที่ได้เริ่มฟังพระธรรม แล้วก็ ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น...

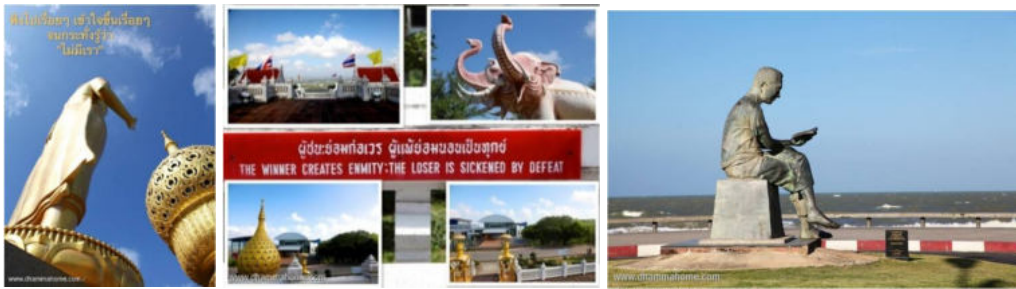

...เพราะฉะนั้น แต่ละคน ในชาติก่อน จะเป็นใครมาก่อน ก็ต้องเคยได้ยินได้ฟังนะคะ แล้วก็เป็นผู้ที่มีอัธยาศัย ที่จะ ได้ศึกษา และฟังพระธรรมต่อไป จึงอยู่ที่นี้ในวันนี้ แล้ว เห็นประโยชน์ของการที่มีชีวิตอยู่ ที่จะได้เข้าใจพระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐกว่าทุกอย่าง เพราะเหตุว่า ตามความเป็นจริง ทรงแสดงไว้ว่า สิ่งที่เราควรคิดถึงบ่อย ๆ คือ ความตาย พูดแล้วไม่ต้องกลัว เพราะตายกันทุกคน แต่ว่าจะตายเมื่อไหร่? ไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้ แล้วก็ก่อนตาย จะเป็นอย่างไร? ส่วนใหญ่ คนไม่คิดเลย สนุกสนานไปวันหนึ่ง ๆ แต่ว่า ได้อะไรบ้าง? จากการที่เกิดมาแล้ว ก็ต้องตาย ทุกชาติด้วย...

...คือ ต้องเกิด ไม่เกิดก็ไม่ได้ เกิดแล้วก็ต้องเห็น ต้องไต่ยีน ต้องได้กลิ่น ต้องลิ้มรส ต้องคิดเรื่องราวต่าง ๆ สุข ทุกข์ มากมาย แล้วหายไปไหนหมด? ไม่เหลือเลย จากบุคคลนี้ ซึ่งก็ไม่มีใครรู้ว่า จะอยู่อีกนานเท่าไร? จะเป็นบุคคลนี้ อีกกี่วัน กี่เดือน กี่ปี อาจะหลายสิบปี แต่ก็ต้องจากไป จากไป แล้วไปไหน? อันนี้ ประมาทไม่ได้เลย ว่าต้องจาก แน่ แล้วเตรียมตัวที่จะเป็นคนใหม่ เหมือนชาติก่อน เป็น ใครก็ไม่รู้เลย แต่ทั้งหมด ที่ได้มีมาแล้วจากชาติก่อน หรือ ชาติหลัง ๆ ที่ผ่านมาแล้ว ก็ทำให้เป็นบุคคลนี้ ในชาตินี้ เพราะฉะนั้น ต่อไปก็จะมีคนใหม่เกิดขึ้น ก็มาจากคนนี้แหละ ที่ได้สะสมกุศล และอกุศล...

...เพราะฉะนั้น ก็ทำให้อัธยาศัยต่าง ๆ กัน แต่ก็เป็นผู้มี
ศรัทธา ที่จะได้เข้าใจธรรมะ เพราะเหตุว่า ตั้งแต่เกิดจน
ตาย บางคนไม่เข้าใจเลย เกิดมามีความสุข มีความทุกข์
ก็ไม่ว่าอะไรเลยทั้งสิ้น เดี่ยวบุญ เดี่ยวบาป แล้วก็จากโลกนี้
ไป โดยไม่ว่าอะไร แต่ว่าตามความเป็นจริง ประโยชน์
ที่สุดก็คือว่า ทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นของเรา? เทียง? อยู่ใน
อำนาจบังคับบัญชาหรือเปล่า? สักอย่างเดียว? ก็หลง ไม่
รู้ตามความเป็นจริง คิดว่า "มีเรา" จริงๆ...

...แต่ว่าพระธรรมที่ทรงแสดงไว้ "ทุกคำ" เป็น "วาจาสัตยะ"
เปลี่ยนแปลงไม่ได้เลย เพราะเหตุว่า ได้ทรงบำเพ็ญพระ
บารมี ที่จะตรัสรู้ความจริง ของสิ่งที่กำลังมี เดียวนี้ แต่ละ
หนึ่งอย่าง จนถึงที่สุด จึงจะกล่าวได้ว่า สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ก็

ตาม มีการเกิดขึ้น เป็นธรรมดา "สิ่งนั้น" มีความดับไป
เป็นธรรมดา ฟังแค่นี้ เรารู้แค่ไหน? สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ที่มีการ
เกิดขึ้น ถ้าเดี๋ยวนี้ ไม่มีอะไรปรากฏ ก็แสดงว่าไม่เกิด ใช่
ไหม? แต่ที่ปรากฏนี้ เกิด จึงได้ ปรากฏ ถ้าไม่เกิดเลย จะ
มีได้อย่างไร? เพราะฉะนั้น สิ่งที่มี เดี่ยวนี้ เกิดแล้ว
ดับ ใครจะรู้?...

...เพราะฉะนั้น กว่าที่จะรู้ความจริง ก็ให้เห็นว่า คำ
ที่ว่า พระปัญญาคุณ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรง
ตรัสรู้ความจริง ยาก ละเอียดย ลึกซึ้ง แต่...มีค่าที่สุด...
เพราะเหตุว่า ทำให้แต่ละชาติ สามารถมีความเข้าใจถูก
ในความไม่แน่นอน ในความเปลี่ยนแปลง ในการเกิดขึ้น
แล้วก็ต้องจากโลกนี้ไป แต่ละชาติ ก็มีทั้งสุข ทั้งทุกข์ มีทั้ง
เป็นเศรษฐี เป็นยาก เป็นโรค เป็นภัย เป็นทุกข์สาหัส ก็
แล้วแต่ แต่ก็หมดไป ไม่มีอะไรที่ยั่งยืนเลย...

...เพราะฉะนั้น สิ่งทีประเสริฐที่สุด ก็คือ สามารถที่จะรู้ความจริง เพราะเหตุว่า ที่ทุกคนเดือดร้อน รับรองได้เลย คำตอบเดียว เพราะไม่รู้ ถ้ารู้แล้ว ก็จะทำให้ไม่เดือดร้อนนาน เพราะเหตุว่า ความเข้าใจถูก จะทำให้รู้ความจริงว่า แม้ขณะที่กำลังเดือดร้อน ก็ไม่ใช่เรา ที่สำคัญที่สุด ต้องไต่ตรอง จนกระทั่งว่า เป็นความจริงหรือเปล่า? ที่ว่า ขณะนี้ สิ่งใด ๆ ก็ตาม ที่มี เป็นสิ่งที่มี แต่ละหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้น แล้วก็ดับไป พอมารวมกัน ก็เหมือนเป็นสิ่งหนึ่ง สิ่งใด ที่เที่ยง แต่พอแยกออกไปแล้ว เป็นแต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง นั้น เกิดดับ อย่างเร็วมาก...

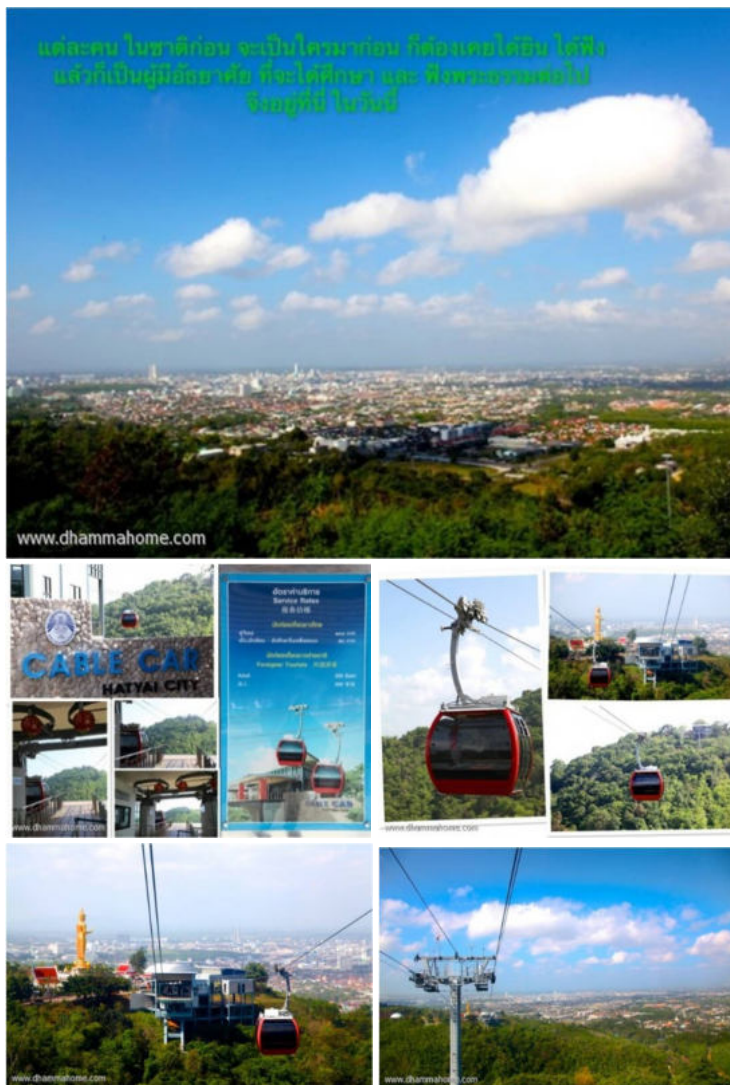

...นี่คือคำที่ กว่าจะรู้ความจริง ก็ต้องอาศัย ฟังแล้ว ฟังอีก จนกระทั่ง มีความเข้าใจที่มั่นคงว่า จริงไหม? เมื่อจริงแล้วยังไม่รู้ความจริง จนถ่องแท้ ถึงที่สุด แต่มีหนทางที่จะรู้ได้อย่างนี้ อย่างที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ก็สะสมความรู้ต่อไป แต่ไม่ใช่หมายความว่า ให้เราไปเปลี่ยนแปลง ไปทำอะไรขึ้น สิ่งนั้น เกิดแล้วทั้งนั้นเลย มีอะไรบ้าง ที่เดี๋ยวนี้ปรากฏแล้ว ไม่ได้เกิดขึ้น เกิดแล้วทั้งนั้น แต่ที่ไม่รู้คือ ดับไปแล้ว ทั้งนั้น เพราะฉะนั้น ก็ต้องฟังค่ะ เพื่อที่จะ "เข้าใจ" เท่านั้นเอง ทำอะไรไม่ได้เลย ใครคิดจะทำอะไรบ้าง? เพราะไม่รู้ความจริงว่า แม้แต่ความคิดของแต่ละคนเดี๋ยวนี้ ต่างกัน เพราะเหตุปัจจัย ถ้าไม่สะสมความคิดอย่างนี้ ก็จะคิดอย่างนี้ ไม่ได้เลย...

...เวลานี้ มีจิตไหม? คำถามธรรมดาอย่างนี้ มีไหม? รู้จัก "จิต" หรือยัง? เห็นไหม? แสงที่จะธรรมดา บางคนอาจจะบอกว่า แสงจะตื่น ตื่น ที่เป็นคำที่ทุกคนเข้าใจว่า มี มีทุกขไหม? มี , มีจิตไหม? มี แต่ทั้งหมดนี้ ความจริงคือ

อะไร? เทียงหรือเปล่า? ถาวร ยั้งยืน หรือเปล่า? หรือว่า
เกิด ดับ เร็ว จนกระทั่งคิดว่า เป็นเราที่สุข คิดว่า เป็นเราที่
ทุกข์ แต่ถ้าสุขไม่เกิด ไม่มีเราสุข ทุกข์ไม่เกิด ไม่มีเราทุกข์
เพราะฉะนั้น ทุกข์นั้นแหละ ไม่ใช่เรา แต่ว่า มีปัจจัย
เกิดขึ้น แม้แต่ขณะแรกของชาตินี้แหละคะ เลือกเกิดไม่ได้
เกิดแล้ว เลือกให้เป็นอย่างหนึ่ง อย่างใด แต่ละวัน ก็ไม่ได้
เลือกไม่ให้เจ็บไข้ ได้ป่วย ได้ไหม? ไม่ได้ เลือกไม่ให้ได้ยิน
เสียงนั้น เสียงนี้ ได้ไหม? เกิดแล้ว ทั้งนั้น...

...เพราะฉะนั้นคือ เข้าใจว่า เป็นสิ่งที่มีจริง ซึ่งใช้คำว่า อนัตตา หมายความว่า ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใคร ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด แต่ "สิ่งนั้น" มีลักษณะเฉพาะตนซึ่งไม่ปะปนกันเลย แยกขาดจากกัน เป็นแต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นตามปัจจัย แล้วดับไป ก็ตรงกับคำว่า อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เพราะฉะนั้น แต่ละคำ ที่เราได้ยินแล้ว เราสามารถที่จะ เข้าใจเพิ่มขึ้น ละเอียดขึ้น จนกระทั่ง เป็นผู้ ที่ตรงต่อความจริงว่า ฟังแล้วเข้าใจ ต้องเข้าใจจริง ๆ...

...อนิจจัง คือ ไม่เที่ยง เดียวนี้คะ เห็น ดับ, ได้ยิน ดับ, คิด ดับ ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่เคยพิจารณาเลย แม้แต่จะฟัง ก็ฟังเผลอ บางคนก็ฟังเป็นเรื่องเป็นราวต่าง ๆ ลืมไตร่ตรอง สิ่งที่มีจริง ๆ แต่ละหนึ่ง ต้องแต่ละหนึ่ง จริง ๆ สุข ไม่ใช่ทุกข์, เห็น ไม่ใช่ ได้ยิน, ความติดข้อง ไม่ใช่ความโกรธ, ความสำคัญตน ก็ไม่ใช่ ความเห็นผิด แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง เกิด ดับ สืบต่อ เร็วมาก รวมกัน จนเข้าใจว่า "เป็นเรา" ซึ่งตั้งแต่เกิดมา ไม่เห็นดับไปเลย...

...แต่ชีวิตก็เปลี่ยนไปทุกขณะ ตั้งแต่เล็กมาก อยู่ในครอบครัว
จนกระทั่งค่อย ๆ โต ตอนเกิดมา ก็ไม่ได้รู้จักอะไรเลย แค่
ลืมตา ก็ไม่รู้แล้วว่าเห็นอะไร จนกว่าจะชินมาก
จนกระทั่ง สามารถที่จะจำได้ รูปร่าง สันฐาน ที่ปรากฏ
หลากหลาย ก็ทำให้ปรากฏ เป็นคนนั้นคนนี้ เกิดมาใหม่ ๆ
ก็พูดไม่ได้ แต่พอได้ยินเสียงคุ้น ๆ เข้า ก็จำเสียง แล้วก็รู้
ความหมาย แล้วก็เริ่มพูดทีละคำ จนกว่าจะพูดเก่ง จำได้
หมดเลย เพราะฉะนั้น ก่อนจะถึงอย่างนี้ ก็ต้อง "ตั้งต้น"
เป็นอย่างนั้น...

...เพราะฉะนั้น แม้แต่ความรู้ ความเข้าใจธรรมะ ก็เกิดจากทีละน้อย จริง ๆ จนกว่าเราจะคุ้นกับ "คำ" ที่เราได้ยิน แล้วก็เข้าใจเพิ่มขึ้น แล้วก็เปลี่ยนแปลงด้วย อย่าง อนิจจัง อย่างนี้ เห็นชัดเจนมาก แต่ไม่เคยคิด สิ่งที่ไม่เที่ยง ดีไหม? อยากให้เที่ยง ก็ไม่เที่ยง เพราะฉะนั้น ความเป็นสภาพที่ไม่น่าจะยินดี คือว่า ไม่เป็นไป อย่างที่เราต้องการ เราต้องการอย่างหนึ่ง แต่สภาพธรรมะ เป็นอีกอย่างหนึ่ง ก็เป็นทุกข์แล้ว ทุกสิ่งทุกอย่าง เกิดขึ้น แล้วดับไป อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา พูดเป็นภาษาไทย ก็คือว่า ไม่ลืมหว่า ไม่ใช่ เรา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย แต่เป็นธรรมะ แต่ละหนึ่ง ฟังไปเรื่อย ๆ เข้าใจขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งรู้ว่า ไม่มีเรา...

...ยากไหม? คิดได้ เข้าใจได้ แต่พอถึงเวลาจริง ๆ ยังเป็น
เรา เพราะเหตุว่า ยังไม่ประจักษ์การเกิด และดับ จริง ๆ
แต่ต้องรู้ได้ ด้วยปัญญา ที่ได้อบรมแล้ว ถ้ายังไม่ประจักษ์
จริง ๆ ใครก็ไม่สามารถละการยึดถือ ซึ่งยึดถือมานาน
มาก ก็ยังคงเป็นเราอยู่...

...เพราะฉะนั้น จึงเป็นผู้ที่ต่างกัน ปุถุชน กับ อริยบุคคล
ปุถุชน คือ ผู้ที่หนาด้วยกิเลส เมื่อกลิ่น อาหารอร่อยไหม?
เห็นไหม? ดอกไม้นี้ สวยไหม? เห็นไหม? ทั้งวัน ไปยถุลี
คือกิเลส ลงในจิต หนาขึ้น หนาขึ้น หนาขึ้น ยากที่จะได้
ถอนออกไปได้...

...แต่ผู้ที่ได้ยิน ได้ฟัง ธรรมะ จากพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ต้องบำเพ็ญพระบารมีถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แค่ "สาวก" ได้ยินได้ฟัง แล้วก็สามารถค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ก็จะเปลี่ยน จากความเป็นผู้ไม่รู้ จึงทำให้กิเลสหนามาก ด้วยความรู้ ก็ค่อย ๆ ละ ความไม่รู้ ในวันหนึ่ง ๆ เช่น ขณะนี้ ความเข้าใจธรรมะ ต่างกับ ขณะที่ไม่ได้ฟัง ใช่ไหม? กำลังสะสมปัญญา ที่จะค่อย ๆ ละ ความไม่รู้ไป...

...โอกาสเดียว ที่จะทำให้รู้ความจริง ก็คือ ได้ฟังพระธรรมที่รู้เลย ใครก็แสดงไม่ได้ นอกจากผู้ที่ตรัสรู้ความจริงอย่างนี้ จึงกล่าวถึง สิ่งที่มีจริง เดียวนี้ ตรงตามความเป็นจริง จนกว่าผู้ฟัง ซึ่งเป็นสาวก จะมีโอกาสได้อบรม เจริญปัญญา รู้ตามได้ อย่างพระสาวกในครั้งที่พระผู้มีพระภาคฯ ยังไม่ปรินิพพาน ท่านฟังธรรมะ ท่านเข้าใจธรรมะในภาษาของท่าน เพราะฉะนั้น เราก็พูดถึง สิ่งที่มีจริง ในภาษาที่เราเข้าใจได้ง่าย ๆ แต่ก็ตรงกับภาษาอื่น ที่ทรงแสดง เป็นภาษามคธี ภาษาบาลี แต่ถ้อยความก็ตรงกัน แล้วก็ค่อย ๆ สะสมไป

...เพราะฉะนั้น ให้ทราบว่า ขณะนี้ เป็นโอกาสที่ประเสริฐ
 เพราะเหตุว่า ไม่ได้ทำให้ความไม่รู้ เพิ่มขึ้น เหมือนโอกาส
 อื่นๆ แต่ว่าทำให้ความไม่รู้ ค่อย ๆ ละไปได้ ทีละเล็กทีละ
 น้อย ด้วยความเข้าใจขึ้น ทีละเล็กทีละน้อย จนกว่า
 ความเข้าใจ จะมากพอ ที่สามารถที่จะรู้ความจริง เมื่อนั้น
 จะรู้จักพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และมีศรัทธา สภาพ
 จิตที่ผ่องใส มั่นคง ไม่คลอนแคลน เพราะว่าได้ประจักษ์
 ความจริง ตรงตามที่ได้ฟัง...

...วันหนึ่ง ก็ถึงค่ะ แต่ต้องเป็นผู้ที่ไม่ละเลย การเห็นประโยชน์ว่า จะจากโลกนี้ไป จะไปด้วยการเข้าใจความจริง ของสิ่งที่ไม่เคยเข้าใจมาเลย ในสังสารวัฏฏ์ นานแสนนาน จนกว่าจะได้ฟังพระธรรมเมื่อไหร่ ก็ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น เป็นการ สะสม สิ่งที่มีประโยชน์ที่สุดในชีวิต ทุกชาติ หรือใครคิดว่า อย่างอื่นมีประโยชน์กว่าคะ? ทรัพย์สิน เงินทอง จากไปได้เร็วมาก ไฟไหม้ น้ำท่วม ถูกโจรลักขโมยไปอะไรได้หมด แต่ว่า ความเห็นถูก หรือ ความเข้าใจถูก อยู่ ในจิต สะสม อยู่ในจิต แล้วก็จะติดตามไป เพิ่มพูนขึ้น...

การสนทนาธรรมวันแรกและครั้งแรกที่ภาคใต้ของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ได้จบไปแล้ว นานแล้ว แต่ย่อมเป็นเหตุเป็นปัจจัย ให้บุคคลที่เห็นประโยชน์จากพระธรรม เกิดกุศลศรัทธา เพิ่มพูนความเข้าใจธรรม ด้วยการสะสมอรรถาธิบายในการฟังพระธรรมต่อ ๆ ไป การมาสนทนาธรรมที่ภาคใต้ของท่านอาจารย์ครั้งนี้ จึงเป็นนิมิตหมายของความรุ่งเรืองของพระธรรม ที่จะเฟื่องฟูขึ้นในใจของทุก ๆ คนที่นี่

๗. ปฐมสุริยปมสูตร

ว่าด้วยสิ่งที่เป็นนิมิตมาก่อนการตรัสรู้หรือริยสัจ

[๑๗๒๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อพระอาทิตย์จะขึ้น สิ่งที่จะขึ้นก่อน สิ่งที่เป็นนิมิตมาก่อน คือ แสงเงินแสงทอง ฉ่นใด สิ่งที่เป็นเบื้องต้น เป็นนิมิตมาก่อนแห่งการ

ตรัสรู้ร้อยสัจ ตามความเป็นจริง คือ สัมมาทิฏฐิ ฉะนั้นเหมือนกัน อันภิกษุผู้มีความเห็นชอบ พึงหวังข้อนี้ได้ว่า จักรู้ตาม ความเป็นจริงว่า นี่ทุกข์ ฯลฯ นี่ทุกข์นิโรธคามินีปฏิบัติา ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะฉะนั้นแหละ เธอทั้งหลายพึงกระทำความเพียรเพื่อรู้ตามความเป็นจริง ว่า นี่ทุกข์ ฯลฯ นี่ทุกข์นิโรธคามินีปฏิบัติา.

จบปฐมสุริยุปมสูตรที่ ๗

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของท่านเจ้าภาพผู้จัดการสนทนาธรรม
คุณพนิดา มิตรปวงชน (คุณโก๋)
พร้อมด้วยความสนับสนุนอย่างยิ่งของคุณชลธิ์ และ คุณสุคันธรส ภูษลธิ์
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่าน ครับ

